

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠTEVILKA 11 LETO XV NOVEMBER 1987

**VSEM SODELAVCEM
ČESTITAMO OB DNEVU
REPUBLIKE**

Uredništvo

Poslovanje Novoteksa v obdobju januar — september 1987

Navadili smo se že na poročila o negativnih gospodarskih gibanjih v državi. Ekonomska spodbuda za delo še kar naprej pada, slabi poslovni rezultati gospodarskih organizacij nas vse manj presenečajo.

Ob izdelavi zadnjega periodičnega obračuna nas finančni rezultat Novoteksa pravzaprav ni preveč presenetil. Povpraševanje po proizvodnih naših industrije še naprej pada, pri čemer sta prizadeta oba programa: konfekcijski in metražni. Še manj je kapitalno intenzivnemu načinu proizvodnje, kar v tem trenutku naša tekstilna proizvodnja je, naklonjena politika obrestnih mer. Za napore dosežemo še hitrejša obračanja obratnih sredstev, vendar prihranki na obrestih ne zadoščajo za doseg akumulativnega poslovanja.

Povprečno 3.495 zaposlenih (6% več kot lani) je povečalo lansko proizvodnjo za 12% v metražnem in za 13% v konfekcijskem programu. Izdelali smo 2.609.011 metrov tkanin in pletenin in 1.509.277 kosov oblačil oziroma 1.818.153 kosov, če upoštevamo še kooperacijo.

V minutah znaša konfekcijska proizvodnja 96.082.861 minut, od tega odpade na

— konf. Novo mesto	15%
— konf. Vinica	7%
— konf. Pionir Prnjavor	14%
— konf. Trebinje	54%

Bolj kot z dodatnim zaposlovanjem smo proizvodnjo povečali s produktivnostjo. Ta se je zmanjšala le na nekaterih fazah v metražni proizvodnji ter v konfekcijah Novo mesto in Trebinje.

Manj uspešni smo bili glede zmanjševanja izostankov z dela. Boleznine do 30 dni so se povečale za 15% v primerjavi z lanskimi, odsotnost zaradi bolniške in porodniške pa skupno za 10%.

Prodali smo 2.391.427 metrov tkanin in pletenin, kar je za 7% pod

planom in za 4% manj od prodaje v lanskem letu. Izpad prodaje smo imeli predvsem zaradi zmanjšane izvoza. Preje smo prodali več kot smo planirali za to obdobje in sicer 75.855 kg.

Nič bolje se nismo odrezali v prodaji konfekcijskih izdelkov. Zaradi padanja kupne moči se je zmanjšala prodaja na domačem trgu, tako da smo prodali skupno 1.802.873 kosov ali 7% pod planom in za 5% več kot v enakem obdobju lani.

V obeh programih smo prodali manj kot smo v tekočem obdobju izdelali, zato pa smo povečali zaloge gotovih izdelkov. Zaloge tkanin in pletenin znašajo zadnjega v obdobju 619.222 metrov, konfekcijskih izdelkov pa 172.962 kosov. V primerjavi z enakim obdobjem lani so zaloge nižje za 41 oziroma 25%.

Dodatno k nedoseženi prodaji ugotavljamo preveliko rast fiksnih stroškov in visoko neplačano realizacijo. Planirane fiksne stroške smo presegli za 3% ali za 450 milijonov din, vendar planirani in dejanski stroški niso povsem primerljivi zaradi spremembe obračunskega sistema v letošnjem letu. Z izločitvijo obresti, tečajnih razlik in revalorizacijskih odhodkov ugotavljamo prihranke v fiksnih stroških v DSSS, doseganje po planu v metražni proizvodnji ter večji prekorajčitve v konfekcijski proizvodnji.

Analiza obresti pa kaže porazno sliko. V devetih mesecih poslovanja smo poravnali za 891.638.000 din realnih in 4.843.932.000 din revalorizacijskih obresti. V primerjavi s prvotnim planom so obresti za 75% višje, do konca leta pa bodo znašale 10.295.000.000 din, kar je 2,2 krat več kot smo planirali.

Ob upoštevanju cen v inflacijskih razmerah so bile zaloge obratnih sredstev po obdobjih naslednje:

Ob vsem povedanem lahko poročilo o poslovanju zaključimo s skromnimi finančnimi rezultati, ki kažejo na slabšanje reproductivnosti sposobnosti delovne organizacije. 8.032.503.000 din dohodka je zadoščalo za pokritje osebnih dohodkov, stanovanjska gradnja je pokrita le v višini 131.052.000 din (v celoti k. Trebinje), ter rezerve v višini 358.971.000 din, 327.935.000 din

poslovnega sklada je bilo razporejeno v celoti v konf. Trebinje.

Kljub temu, da nismo poslovali z izgubo, ugotavljamo manjši iztržek od vloženih sredstev. Galopirajoča inflacija, nadaljnji padec kupne moči, dohodkovna nezanimivost izvoza ter dvig obrestnih mer pa niso nikakršno jamstvo, da se bomo le z dobro voljo in lastnimi nazorimi izognili najhujšemu se bližajočemu koncu leta. Ni pa več nikakršnega dvoma, da bomo morali že v začetku naslednjega leta zmanjšati proizvodnjo ali se še bolj usmeriti v izvoz, kar pa zahteva bistveno pomenitev proizvodnje ob upoštevanju realnih obrestnih mer.

NOVO MESTO, 16. 11. 1987

MILENA VESELIČ

Iz sveta računalništva

Mikroelektronika v dobro ali zlo?

Mikroelektronika se pojavlja kot nova sila v svetu, ki — če že ni v krizi — je vsaj negotov v samem sebi, svojih vrednotah, ciljih in usodi. Živimo pod Damoklejevim mečem jedrskega uničenja, v času mnogih lokalnih konvencionalnih vojn, v gospodarskih težavah, v času slabšanja okolja, ki ogrožajo zdravje in podnebjje, v eksploziji prebivalstva in ob vse večjem nasilju in odtujitvi posameznikov iz družbe. Človeštvu se zastavlja temeljno vprašanje, ali bo ta nova sila, mikroelektronika, ob tem ko bo verjetno povečala materialno blaginjo nekaterih, še poglobila razlike med bogatimi in revnimi, ali pa bo sooblikovala boljšo družbo. Gre za pot v svet odtujitve in razočaranja, ali pa za pot v svet obogatene posameznikovega življenja.

Danes lahko zagotovo trdimo, da je elektronika povzročila novo industrijsko revolucijo. Ugledni svetovni strokovnjaki še niso našli skupnega jezika glede posledic razvoja elektronike. Možna sta le dva odgovora — vsesplošna nezaposlenost in beda, ali pa nova delovna mesta, večja blaginja, nove industrije in nova tržišča. Kaj je torej napolnilo tako ugledno ustanovo kot je »Nacionalna akademija znanosti v Washingtonu«, da je v svojem poročilu izjavila, da bo vpliv sodobne elektronike večji, kot je bil vpliv izvirne industrijske revolucije?

V resnici je prodor mikroelektronike v gospodarstvo že kar neverjetno razsežen. Roboti na delovnih mestih na Japonskem, v ZDA in v državah na oni strani Alp so postali že nekaj čisto običajnega. Posledica napredka mikroelektronike najbolj ponazarja razvoj računalnika. Prvi elektronski digitalni računalniki, ki so se pojavili ob koncu II. svetovne vojne, so bile ogromne naprave s 7.500 releji 18.000 elektronkami in s skoraj milijon upori. Generacija tranzistorjev je bila že dosti manjša. Toda današnji računalniki, ki so sestavljeni iz integriranih vezij, so 300.000 krat manjši, 50.000

krat hitrejši, neprimerno zmogljivejši in varčnejši. Hitrost je izredno pomemben faktor pri računalnikih. Razlike so tu navidez minimalne. Če je npr. prvi računalnik za seštevanje dveh števil porabil 1 milisekundo več kot drugi, ni to na prvi videz nič posebnega, saj človek s čutili to sploh ne zazna. Če pa bi oba računalnika morala opraviti 1 milijardo seštevkov, bi bil drugi hitrejši od prvega za več kot 11 dni. Vidimo, da je stvar tu bistveno drugačna.

Napredek se še nadaljuje v smer, ko bodo hišni računalniki za domačo porabo dosegljivi takorekoč vsakomur.

V nekaj naslednjih odstavkih bom poskušal na kar najbolj enostaven način opisati delovanje računalnika, ker menim, da bi ga moral vsaj v grobem poznati vsak delavec.

DELOVANJE RAČUNALNIKA

Veliko ljudi meni, da je računalnik elektronsko čudo, čeprav je osnova, na kateri računalnik deluje, precej preprosta.

Človeštvo se je že od začetka civilizacije želo zanimati za računanje. Načini, ki so jih uporabljali, so bili analogni ali digitalni (številčni). Toplomer je odlični primer za analogni način štetja, pri katerem se dvig in pad temperature meri s pripadajočo dolžino živosrebrnega stolpca.

Digitalne naprave pa so povezane s štetjem v pravem pomenu besede. Najbolj pogost sistem, desetiški številski sistem, sloni na desetih številkih in se je verjetno razvil in navade računanja z 10 prsti. To se pravi, da se s številkami 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, da zapisati katerekoli celo število.

Sedaj pa se postavlja vprašanje, ali bi lahko katerekoli število zapisali samo z dvema številkami?

Odgovor je seveda da, za ti dve številki pa bomo izbrali 0 ali 1. V naslednjem primeru bomo vedeli, kako se običajno desetiško število spremeni v enako število, vendar zapisano

METRAŽNI PROGRAM:

	Material	Ned. pro.	Got. izd.	Skupaj v 000 din
31. 12. 1986	1.646.659	1.753.429	777.337	4.177.425
31. 3. 1987	1.670.957	2.102.906	1.014.975	4.788.838
30. 6. 1987	1.785.035	1.996.108	1.140.139	4.921.282
30. 9. 1986	1.199.217	2.182.821	1.537.244	4.919.282

KONFEKCIJSKI PROGRAM: (konf. Novo mesto, Vinica)

31. 12. 1986	1.173.037	393.695	523.893	2.090.661
31. 3. 1987	884.675	991.029	710.597	2.586.301
30. 6. 1987	1.610.408	1.414.367	1.057.847	4.082.622
30. 9. 1987	1.576.827	1.867.110	2.247.573	5.691.510

Hitrejša pretvorba materialnih sredstev v proizvode in prodajo (v metraži je bila vezava teh sredstev v skladiščih 70 dni v začetku leta, zdaj se giblje okoli 60 dni) je sicer prinesla določene prihranke na obrestih, ki pa jih sicer kapitalno intenzivna proiz-

vodnja ne mogla pokriti ob višanju obrestnih mer in večje potrebe po finančnih sredstvih zaradi inflacije.

V konfekcijski proizvodnji pa zaloge hitreje naraščajo, več pa se tudi vezava teh v skladiščih.

samo z dvema znakoma 0 ali 1. Vzemimo število 12.

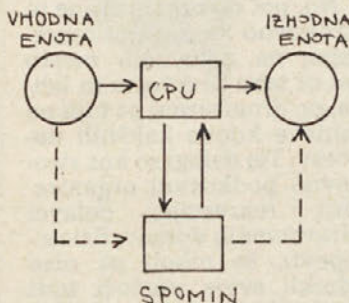
$$\begin{aligned} 11 : 2 &= 6 + 0 \\ 6 : 2 &= 3 + 0 \\ 3 : 2 &= 1 + 1 \\ 1 : 2 &= 0 + 1 \end{aligned}$$

Število 12 delimo z 2 zaradi tega, ker imamo samo dva možna znaka. Dobili smo $6 + 0$ ostanek, ki je 0. Sedaj vzamemo 6 in tudi to število delimo z 2. Dobimo $3 + 0$ ostanek, ki je zopet 0. Tako nadaljujemo, dokler ne pride do konca. Za nas je sedaj važen obkrožni stolpec ostankov, ki pa ga moramo zapisati od spodaj navzgor. Se pravi, da smo dobili število 12 zapisano samo z dvema imenovanima znakoma, ki se glasi 1100 (2). Dobili smo tako imenovani dvojiški ali binomni zapis, ki ga računalnik razume. Toda zakaj razume samo 0 in 1?

Elektroniki so ugotovili, da lahko (0) ali (1) najlažje nadomestijo z odprtimi ali zaprtimi stikali (se pravi je tok ali ne). Iz tega lahko sklepamo, da v bistvu delovanje računalnika temelji na ogromnem številu preklapljanj.

Srce računalnika je logična in aritmetična enota ter spomin. Spominska enota pa shranjuje več tisoč števil, ki pa jih na ukaz vedno lahko prikličemo. Z uporabo binarnega številskega sistema se močno poenostavi tudi izvedba spomina. Večina sodobnih računalnikov ima magnetni spomin. Magnetni obroček je droben magnetni feritni obroček s premerom 1 mm, skozi katerega teče še po žici el. tok, ki ga namagnetni. Polariteta magnetenja je odvisna od smeri toka skozi žico. Ena smer določa stanje 1, druga pa 0. Računalniški spomin ima na tisoče takih obročkov.

Sestava računalnika:

Srce vsakega računalnika oz. računalniškega sistema je procesna enota ali CPU (to je izredno hiter kalkulator), ki deluje v tesni povezavi z spominsko enoto. Podatke vnašamo v računalnik prek različnih vhodnih enot. Potem se ti podatki pretvorijo v vlak elektronskih impulzov (razpadejo na enke in ničle), ki predstavljajo številke. Samo tak vlak impulzov zna računalnik prebrati in te podatke obdelati. Izhodne enote ponovno pretvorijo vlak impulzov v obliko, ki je primerna za izpis na papirju ali zaslonu, ki jih bo človek lahko razumel.

OSNOVE PROGRAMIRANJA RAČUNALNIKA:

Delovanje računalnika temelji na tehniki, ki ji pravimo programiranje.

Programiranje je prirejanje problemov ali nalog, ki naj jih računalnik reši, v preproste ukaze, ki jih pozna in zna izvrševati. Programer natančno predvidi in določi korake (algoritem) ki naj jih računalnik opravi. Prednost računalnika pred človekom, je ta, da

računalnik dela zelo hitro in brez napak. V sekundi lahko naredi na stotine računov, shranja vmesne rezultate in jih pokliče v trenutku, ko so potrebni.

SLOVAR RAČUNALNIŠKIH IZRAZOV:

HARDWARE — MATERIALNA OPREMA — Elektronski in mehanski deli računalniškega sistema.

SOFTWARE — PROGRAMSKA OPREMA

BIT — spremenljivka v dvojiškem sistemu, ki lahko prevzame vrednost 1 ali 0.

BYTE (beri bajt) — Zlog sestavljen iz 8 bitov. Njegova vsebina je lahko katerokoli binarno število vrednosti od 00000000 do 11111111 — torej 256 različnih števil, črk in drugih znakov.

MEMORY — SPOMIN — Prostor v notranjosti računalnika, kjer se hranijo programi in podatki.

RAM — Pomnilnik, katerega vsebino lahko uporabnik stalno spreminja. Včasih smo temu rekli bralno pisalni pomnilnik. Količina razpoložljivega RAMA pove, koliko je na voljo spomina za shranjevanje programa in podatkov. Ko računalnik izključimo se vsebina izgubi.

ROM — Pomnilnik, ki stalno hrani svojo informacijo. Njegovo vsebino lahko samo beremo, ne moremo pa je spremeniti. ROM pretežno uporabljamo za zagotavljanje podatkov, ki jih računalnik vedno potrebuje.

BOJAN KEKEC

Zdravnik vam svetuje

Če dobro vidim, dobro delam

Zahtevno delo zahteva dober vid. Kaj je pravzaprav dober vid? Ljudje prav pogosto trdijo, da vidijo zelo dobro, nato pa pride do nesreče pri delu ali na cesti in čez nekaj časa ugotovimo, da je bil vzrok nesreče prav slab vid.

Oko je organ, ki sprejema zunanje vidne dražljaje, le-te pa prenašajo živci v možgane, kjer imamo središče za vid; tako zaznamo, kaj se dogaja okoli nas. Da možgani pravilno zaznavajo, mora imeti oko te lastnosti:

— imeti mora dobro ostrino vida, videti mora na daleč oziroma ločiti dve točki, ki ležita pod vidnim kotom ene stopinje (vid na daleč),

— videti in ločiti mora predmete, ki so na oddaljenosti 35 do 40 cm (vid na blizu),

— očne mišice morajo pravilno delovati, tako da se obe očesi obenem premikata za tistimi predmeti, ki jih oko gleda,

— oko mora ločiti, kaj je bližje in kaj je bolj oddaljeno — (globinski vid),

— oko mora imeti normalno širino vidnega polja,

— v temi se mora prilagoditi temi,

— ločiti mora barve,

— zenica se mora pravilno odzivati na svetlobo in temo, akomodacijo na temo in na konvergenco.

To so torej lastnosti, ki jih mora imeti tisti, za katerega lahko trdimo, da dobro vidi.

REŠILNA MOŽNOST OSVETLJENOST

Da bi predmet dobro videli, mora biti dovolj velik, se dovolj ločiti od okolice in biti močno osvetljen. Osvetljenosti predmetov ali prostora ne moremo ocenjevati s svojimi čutili, saj se človekov vid hitro prilagodi manjši osvetlitvi; to ugotovimo, če pridemo iz svetlega v temen prostor. Prvi trenutek ne vidimo ničesar, nato pa se počasi prilagodimo tej temi in že ločimo predmete v temnem prostoru. Če hočemo predmet ločiti v gibanju, mora biti le-ta osvetljen kot tisti, ki mirujejo. Čim hitreje se gibljejo predmeti, bolj morajo biti osvetljeni. Hitrost vidnega zaznavanja je od 1,100 do 3,100 sekunde. Čas prilaganja:

— akomodacija vida od gledanja na daleč, do gledanja na blizu je daljša, in sicer od 0,4 do 0,5 sekunde. Naj povemo ob tem, da se mlajši hitreje prilagodijo kot starejši. Kakšne vidne lastnosti mora imeti dober delavec in kakšne sposoben voznik motornega vozila? Imeti mora dober vid na daleč, in sicer zato, da lahko spozna, kaj se dogaja okoli njega oziroma kaj se dogaja na cesti. V tem primeru vid na blizu ni toliko pomemben. Očne mišice morajo dobro delovati, ne sme biti dvojne slike, zelo pa je pomemben globinski vid, saj bo le tako voznik ugotovil, ali je avto, ki pelje v njegovi smeri, bližji kot tisti, ki je na nasprot-

nem pasu. Normalna širina vidnega polja je nujno potrebna, saj bo le tako opazil stvari in dogajanja ob robu cestišča, le tako bo na primer opazil otroka, ki teče za žogo. Prilaganje na svetlobo v temi je izredno pomembno. Po srečanju z nesramnim voznikom, ki vozi ponoči z nezasenčenimi lučmi, ne bomo videli ceste in se bomo znašli z avtom v jarku. Razločevanje barv je izredno pomembno, dokler bomo imeli take semafore, kot jih imamo. Če opazujemo voznike, se nam zdi, da marisko ne loči barv, ko zdrvi mimo rdeče luči na semaforu skozi križišče.

NOV PREDLOG ZA SEMAFORE

Nekateri strokovnjaki predlagajo, naj bi bile luči na semaforu različnih oblik, nekako takole: rdeča naj bi bila okrogla, rumena luč naj bi bila trikotna, medtem ko bi bila zelena pravokotna. Tako bi olajšali vožnjo vsem tistim, ki slabše ločijo barve. Po naših zakonih so lahko vozniki A in B kategorije tudi tisti, ki slabše ločijo barve.

Izredno pomembno je dejstvo, da utrujenost poslabša vid. Tisti, ki je utrujen, slabše vidi tako na daleč kot na blizu, izredno dolg je čas sprejemanja slike in še zlasti dolgo je prilaganje na svetlobo in temo ter prilaganje od vida na blizu do vida na daleč.

Delovnih mest, ki zdrave spreminjajo v invalide, je še vedno veliko

HUMANIZACIJA DELA MARSIKJE LE NA KONCU JEZIKA

Zdravilo proti invalidnosti je zastoj. Zanj potrebujemo vsak dan le nekaj minut in seveda nekaj – dobre volje.

Kljub razvoju tehnologije, nenehnim inovacijam in podobnim spodbudnim stvarerem je delo s tovarniškimi stroji še vedno naporno in v ne malo primerih tudi zdravju škodljivo. Najbolj trpijo ljudje, ki morajo delati sede in zaradi nenehnega ponavljanja istih gibov obremenjujejo le določene skupine mišic, medtem ko vse druge hirajo. Posledice se pokažejo seveda šele z leti, čez pet, morda deset let. Prej ali slej pa so gotovo tu in so vsako leto bolj nadležne. Začne se z bolečinami in konča s trajno invalidnostjo in seveda predčasno upojitvijo.

Takih in podobnih ogroženih delovnih mest, ki zdrave ljudi spreminjajo v invalide, imamo v Sloveniji še vedno zelo veliko. Lahko bi dejali, da jih imamo povsod tam, kjer delajo v mirujočem in vseh osem ur v enakem položaju, v katerem se isti gibi ponavljajo iz dneva v dan in iz leta v leto in v katerem zaposleni potrebujejo le ne-

kaj skupin mišic. Podrto ravnotežje pa je, kot vemo, v tem primeru usodno.

Mnogim kaj malo mar za usodo lastnih ljudi

Takih, lahko bi dejali, zelo nevarnih in tveganih delovnih mest v naši industriji je še vedno zelo veliko. Pa tudi v pisarnah. V tem pogledu, denimo, zelo trpijo tipkariče, vendar le, če so tako obremenjene in jih preganja čas kot delavke za tekočimi trakovi ali šivalnimi stroji, kjer je vse skupaj nenehna tekma z minutami in urami.

Če bi ljudje menjavali delovna mesta in ne bi bili prisiljeni opravljati isto delo po več dest let bi bilo precej manj invalidov. Toda tako daleč, žal še nismo. Človek nima tolikšne vrednosti. Pri nas je čitno še vedno nima, pa čeprav po drugi strani na široko razpravljamo o humani družbi, humanizaciji

dela in podobnih lepih stvarih.

No, ne glede na vse to pa so strokovnjaki že davno iznašli zares učinkovito zdravilo za uničujoče posledice enostranskih obremenitev na delovnih mestih. Po domače se imenuje telovadba. In če ta vrhu vsega temelji na strokonih osnovah in je njen plod sprostitvev najbolj obremenjenih mišičnih skupin in živahna dejavnost tistih mišic, ki med delom počivajo, je to zdravilo še toliko bolj učinkovito. Bistveno in obenem najbolj spodbudno pri tem, na videz zelo preprostem zdravilu je, da je vrhu vsega tudi tako rekoč zastoj, saj zanj potrebujemo vsak dan le nekaj minut svojega dragocenega časa in seveda – nekaj dobre volje.

Glede na svojo »čudežno« moč zdravljenja, preprečevanja uničujočih posledic enostranskih obremenitev na delovnem mestu, so se aktivni odmor marsikje že

lepo udomačili. So se glavnem tam, kjer verjamejo ljudem s tovrstnimi izkušnjami in kjer so se sami prepričali, kako je s to stvarjo. Še več pa je pri nas takih delovnih skupnosti, ki ne verjamejo učinkovitosti minut za zdravje na delovnem mestu. Delajo tako, kot so včasih, mislijo le na kakovost svojih izdelkov in čim večjo storilnost, medtem ko jim je za tisto, kar ima v resnici največjo ceno v njihovi tovarni, to je za usodo lastnih ljudi, kaj malo mar. S tem se nimajo časa ukvarjati, ko pa je drugih stvari toliko. Žalostno, vendar resnično.

Pomembno je pripraviti »teren«

Veliko pa je v Sloveniji tudi delavcev, tistih za stroji in tudi vodilnih, ki pravzaprav nimajo nič proti aktivnim odmorom, pa se preprosto ne znajdejo in ne vedo, kje in kako bi začeli.

No, pot do organizirane in strokovno zasnovane rekreacije, na delovnem mestu res ni tako preprosta in lahka, po drugi strani pa tudi ne zahteva kdove kakšnih naporov. Tej nalogi so kos strokovno podkovani organizatorji rekreacije, delavci zdravstvenih domov, fizioterapevti, še nikoli pa niso odrekli svoje pomoči tudi predstavniki ljubljanske fakultete, za telesno kulturo.

Le na prava vrata je potrebno potrkati, in kar je še bolj pomembno, »pripraviti teren« v svoji delovni skupnosti. To je bistveno. Brez prepričanja, brez spoznanja, kako bogato se obrestujejo »minute za zdravje«, preprosto ne gre. Ko bodo delavci poučeni, da so aktivni odmor zares pravo in zaenkrat edino dosegljivo orožje pred invalidnostjo in predčasno upokojitvijo, potlej se bodo sami ogreli za to učinkovito zdravilo.

Medtem ko v večini delovnih skupnosti še ne razmišljajo o minutah za zdravje na delovnem mestu, imajo ponekod že trimske kabinete. Naložba sicer ni tako poceni, kot so aktivni odmor v proizvodnih dvoranah, se pa v vsakem primeru lepo obrestuje. Naš posnetek je iz poreške Plave lagune, kjer so poskrbeli za goste, ki hočejo tudi med dopustom kaj storiti za svoje zdravje.

Iz Delavske enotnosti

NE SAMO PROSITI, UDARITI PO MIZI

Jugoslovanski tekstilci so pred tremi leti, dokler jih ni spravil na kolena razvpiti devizni zakon, ustvarili več deviz z izvozom kot opevani jugoturizem?

Pravzaprav je imela tekstilna industrija v vseh povojnih letih v Jugoslaviji ključno vlogo v gospodarstvu. Tudi v Sloveniji, saj je z več kot 150-letnim izročilom predstavljala drugo najmočnejšo panogo gospodarstva. Pa vendar so jo politiki vsa ta leta, ko je pretežno s svojimi sredstvi in predvsem z odrekanji (nizki osebni dohodki) posodabljala obrate, prištevali med odpisane, torej za v staro šaro. In čeprav je tekstilna industrija že davno dokazala in še dokazuje, da se zna prilagoditi še tako nemogočim zakonom, kot nam vladajo danes, bi jo radi nekateri še vedno potisnili na slepi tir. Je mar to zato, ker je bila tekstilna industrija tista, ki je zaposlovala pretežno ženske, kar 80 odstotkov? In ravno ta delavka je nosila precejšnje breme v povojnem razdobju in razvoju družbe in družine. V službi je garala pri slabih strojih, tudi ponoči, v slabih razmerah, doma je skrbela za družino...

Za osvežitev spomina še tile podatki. Od leta 1945 do 1960 je veljala tekstilna industrija za enega izmed stebrov, saj so se njena sredstva prelivala v nove industrijske panoge. Te pa naj bi, ko bi se razvile, poskrbele tudi za tekstilno industrijo. Po letu 1960 se je pokazalo, da te

nove panoge, ki jim je tekstilna industrija žrtvovala domala vso svojo akumulacijo, ne dajajo pričakovanih rezultatov. Tako si je tekstilna industrija v času pocenih posojil pretežno le z lastnimi sredstvi in na račun

Ko bi tekstilne delavke znale udariti po mizi, bi imele že pred 26 leti beneficirano delovno dobo, boljše delovne razmere in višje plače. Tako pa...

odrekanja (beri: nizkih osebnih dohodkov) kupovala nove stroje in se posodabljala. Zato pri njih ni zgrešenih naložb.

Glede na težke delovne razmere in uspešno gospodarjenje tekstilne industrije je seveda nerazumljivo, da so prejemale tekstilne delavke vedno nižje plače kot delavci v drugih vejah industrije. Še zdaj je tako. V povprečju imajo kar 15 odstotkov nižje osebne dohodka in seveda tudi nizke pokojnine. Na nedavni seji sveta za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk pri predsedstvu RK SZDL so poudarili, naj bi se zaposleni že enkrat ne-

hali tako močno zategovati pasove, da ne bi padli v še večjo revščino.

Kako urediti beneficirano dobo tkalk in predic, ki naj bi delale namesto 35 let samo 30 pa za polno pokojnino, se vsi sprašujejo. Kdo naj bi to plačal? Kdo neki? Tiste panoge, ki jih je tekstilna industrija s svojo akumulacijo podpirala vsa leta po vojni! Ali pa druga možnost: tekstilno industrijo naj bi oprostili plačevanja v sklad z nerazvite, da bi lahko rešila svoja vprašanja in revščino tistih, ki se sedaj upokojujejo. Je mar to res pretežko?

Iz Delavske enotnosti

Iskrice iz razprave

Vida Rudolf: »Kdor ima zgodovinski spomin – in jaz ga imam – ta ve, da smo začeli, žal, zelo neuspešno, reševati izredno težaven položaj tekstilnih delavk že pred šestindvajsetimi leti. Že tedaj smo hoteli tkalkam in predicam beneficirati delovno dobo, že tedaj smo poudarjali, da imajo tekstilne delavke, pa čeprav delajo 35 let, le zajamčeno pokojnino ali pa še te ne. Zakaj? Ker so pač vsa ta leta, in tako je še danes, na repu pri osebnih dohodkih. Že tedaj smo bili plat zvona, vsa ta dolga leta ropotali, dosegli pa dobesedno nič. Sram nas je lahko!«

Slavko Zalokar: »Že vrabci na strehah čivkajo o slabem položaju tekstilne industrije, o težaškem in slabo plačanem delu tekstilnih delavk, pa vse skupaj nič ne zaleže. Psi lajajo, karavana pa gre dalje. Položaj tekstilnih delavk se namreč nič ne izboljša. In kdo je kriv? Spet nihče?! Mislim, da bi tekstilne delavke enkrat rade izvedele za imena in priimke tistih, ki zavirajo izboljšanje njihovega težkega položaja, dolgoletnih krivic.«

Anka Tominšek: »Smo mojstri za ugotavljanje stanja in še večje mojstri za to, da nič ne napravimo, ko že kaj ugotovimo. Če smo beneficirali na primer delovno dobo soferjem in dimnikarjem (torej poklicem, ki jih v večini primerov opravljajo moški), potem pa že enkrat za vraga beneficirajmo še delovno dobo tkalkam in predicam. Zdi se mi tudi, da so bili v preteklosti, in še danes je tako, številne komisije, združenja, komiteji itd., a tudi sindikati pri urejanju položaja v tekstilni industriji presivi, premili, premalo agresivni, da ne rečem, da smo vsi skupaj premalo ali domala nič naredili v prid teh garaških tekstilnih delavk.«

Zvone Černe: »Hudirjevo hitro smo pripravljeno komu kaj vzeti in to brez študij in analiz, da bi pa komu kaj hitro dali, to pa ne... Čedalje bolj se mi dozdeva, da kadar hočemo ohraniti stanje, kakršno je, torej nespremenjeno, tedaj naročamo drage študije, analize itd. Ko pa jih imamo končno pred sabo, jih mirno spravimo v predal, da ne bi bilo treba nič narediti, nič spremeniti.«

Ženske in znižanje inflacije

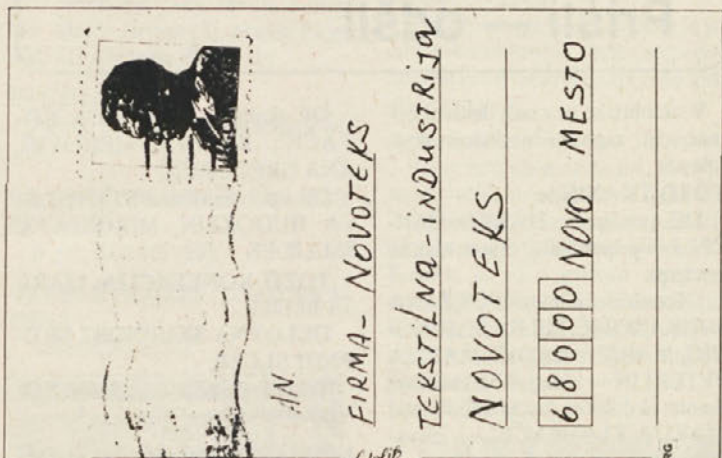
V 67. točki Programa ukrepov in aktivnosti za znižanje inflacije in stabilizacijo gospodarstva (Poročevalec skupščine SR Slovenije, 15. 10. 1987) piše med drugim:

... Uvedeno bo načelo obdavčevanja celotnega dohodka družine in določen cenzus, nad katerim bi se obdavčeval po progresivni lestvici...

Ker seveda v Jugoslaviji, ko se začne javna razprava, javnost ne pozna bistvenega se bojimo, da hoče Mikuličeva vlada spraviti ženske lepo nazaj domov za ognjišče in zaposliti na tisoče nezaposlenih moških po Jugoslaviji. Kajti davek na družino naj bi se računal po dohodku na člana družine. In koga bo to najbolj udarilo? Ni treba trikrat ugibati: Slovenke, ki jih je med zaposlenimi skoraj polovica.

Mar res hočemo enakost v revščini? Mar naša zvezna vlada res ne ve, da je prav, da bolje živi družina, v kateri sta oba zakonca zaposlena. In naj zato, ker oba delata, plačujeta še dodatni davek?

Na seji so se spraševali, ali ne bo zato na Slovenskem na mah cel kup ločitev. Ljudje se pač na neumne ukrepe ne morejo odzivati s pametnim ravnanjem. Več o tem bomo pisali, ko bodo znane podrobnosti. Kdaj bo to, ne vemo, čeprav naj bi o teh 120 ukrepih odločili že 12. novembra letos.

Postovani - Gs. Gd.
 Ispl. podprar i sve najbolje iz sunčevog
 Zadla za ovaj kartoni posebno zahvaljujem
 čitavom kolektivom to jest svim
 zaposlenim u vašoj Firmi - Novoteks.
 Posebno me raduje kvaliteta muških
 hlača isto u proizvodite to je jedina
 od najboljih Firma u Jugoslaviji - muški
 hlače 90 kvaliteta i sadela
 je kupujem vaše proizvode, imam ih
 oko 25 komada. Drugarški pozdrav
 D.ŠušA - SUHOVARSKA 9. 57000 ZADAR

SPREMEMBA VIŠINE KADROVSKIH ŠTIPENDIJ

Odbor za štipendiranje pri Skupščini zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije je na seji 29. 9. 1987 sprejel sklep o valorizaciji kadrovskih štipendij in

Srednje usmerjeno izobraževanje:

uspeh	štev. točk v kraju bivanja	višina štip.	štev. točk izven kraja bivanja	višina štipendije
zadosten	285	26.975	800	75.720
dober	365	34.547	880	83.292 x
prav dober	475	44.959	990	93.703
odličen	605	57.263	1120	106.008

Višje in visoke šole:

uspeh	štev. točk v kraju bivanja	višina štip.	štev. točk izven kraja bivanja	višina štipendije
6,0 — 7,0	425	40.226	895	84.712
7,1 — 7,3	540	51.111	1010	95.596
7,4 — 7,6	630	59.629	1100	104.115 x
7,7 — 7,8	690	65.308	1160	109.794
7,9 — 8,1	775	73.354	1245	117.839
8,2 — 8,3	835	79.033	1305	123.518
8,4 — 8,6	925	87.551	1395	132.037
8,7 — 8,9	1050	95.596	1480	140.082
9,0 — 10	1320	124.938	1790	169.423

(x 1. letnik!)

Izrečeni disciplinski ukrepi september — oktober

JAVNI OPOMIN

1. Zaimu Durakoviču (1952), delavcu TOZD Tkanina, ker je neopravičeno odklonil delo, zaradi česar je stal stroj celo izmenjo. Delavec je dolžan TO Tkanina povrniti pavšalno odškodnino in sicer 4% netto OD v mesecu kršitve. Sklep je potrdil tudi delavski svet na svoji seji dne 7. 10. 1987.

2. Raifu Sijariču (1966), delavcu v apreturi, TOZD Tkanina, ker je v nočni izmeni neopravičeno zapustil delovno mesto. Delavec je dolžan TOZD Tkanina za manjkajoči čas povrniti pavšalno odškodnino, 1% netto OD v mesecu kršitve.

3. Francu Ilijašu (1948), delavcu v pripravi TOZD Tkanina, ker se kot edina priča ni udeležil disciplinske obravnave.

4. Kramarju Antonu (1963), delavcu v prodaji tkanin, DSSS ker je v mesecu marcu, aprilu in juniju 1987 nepravilno žigosal evidenčno kartico.

5. Draganu Stoparju (1960), vodji izmene v pripravi, TOZD Tkanina, ker si je v delavni list vpisal nadure, ki jih ni delal.

6. Darku Fideršku (1965), delavcu v prodaji metraže, DSSS, ker je neopravičeno izostal z dela ter v juliju in avgustu nepravilno žigosal evidenčno kartico. Delavec je dolžan

štipendij iz združenih sredstev za 40% od 1. 10. 1987.

Za enak odstotek se valorizira tudi dodatek za vožnjo (povpračilo nad 2.450.— din).

Od 1. 10. 1987 je vrednost točke 94,65 din.

Nove višine kadrovskih štipendij od 1. 10. 1987 so naslednje.

dni neopravičeno izostala z dela. Ukrep je izrečen pogojno za dobo 3 mesecev. Delavka je dolžna TOZD Tkanina povrniti pavšalno odškodnino in sicer za vsak neopravičeni izostanek z dela 5% netto OD v mesecu kršitve.

6. Janji Kovačič, delavki v pripravi, TOZD Tkanina, ker je neopravičeno izostala z dela. Ukrep je izrečen pogojno za dobo 6 mesecev. Delavka je dolžna TOZD Tkanina povrniti pavšalno odškodnino in sicer 5% netto v mesecu kršitve.

7. Sandiju Nosanu (1967), delavcu v pripravi, TOZD Tkanina, ker je tri dni neopravičeno izostal z dela. Ukrep je izrečen pogojno za dobo 3 mesecev. Delavec je dolžan TOZD Tkanina povrniti pavšalno odškodnino in sicer za vsak neopravičeni izostanek z dela 5% netto OD v mesecu kršitve.

8. Jelici Spasovski (1950), delavki v pralnici, TOZD Konfekcija, ker je malomarno opravljala svoje delo. Ukrep je izrečen pogojno za dobo 6 mesecev. Sklep je potrdil tudi delavski svet TOZD Konfekcije na seji 12. 10. 1987.

MARIJA HODŽIČ, iur.

ZAHVALA

Vsem svojim sodelavkam in sodelavcem iz šivalnice in operative ter uslužbencem obeh obratnih pisarn se najtopleje zahvalim za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu v pokoj.

ANICA NOVAK

gojno za dobo 3 mesecev. Delavec je dolžan TOZD Tkanina povrniti pavšalno odškodnino in sicer 1% netto OD v mesecu kršitve.

5. Marjeti Medle (1947), delavki v pripravi TOZD Tkanina, ker je dva

Prišli — odšli

V oktobru so se v naši delovni organizaciji zaposlili naslednji novi delavci:

TOZD TKANINA:

DE predilnica: DARKO ČANŽELJ — pripravljalec osnov. mat. za predenje

DE oplemenitilnica: SNJEŽANA DJURANOVIČ, MILKA ŠIMUNOVIČ, MARICA KADIČ, MARIJA PETERLIN — likanje in dekatiranje tkanin, za določen čas, za dobo 1 leta, MARIJA KLEMENČIČ — izšivallec tkanin.

INVESTICIJSKO VZDRŽEVALNI SKETOR: NATAŠA PATE — električar, pripravnik za določen čas.

TOZD TRGOVINA:

DRAGIŠA MILOVANOVIČ — prod. Aleksinac.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Sektor za informac. sisteme in organizacijo: ANDREJA KAVŠEK — pripravnik za določen čas, Kadrovske splošni sektor: MILENA MIKLIČ — pripravnik za določen čas.

V istem času so našo delovno organizacijo zapustili:

TOZD tkanina:

DE priprava: IVAN METELKO

DE tkalnica: BRANKICA KOVAČIČ, KIMETA MEHOVIČ, ANA GREGORČIČ

DE oplemenitilnica: STANISLAVA HUDOKLIN, MIROSLAVA ŠMAJDEK.

TOZD KONFEKCIJA: MARIJA BEDEK.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Tehnična služba konfekcije: TONE KRANJC.

UPOKOJILI SO SE NAŠI DELAVCI:

FANI KRANJC — razvojni sektor

MILAN KOLENC — TOZD Konfekcija

FRANC REGINA — DE oplemenitilnica.

PRERAZPOREJENI:

— S 1. 10. 1987 Mirko Zupančič iz DE predilnica v SS tozd Tkanina

— S 5. 10. 1987 za določen čas, za dobo 2 mesecev, Dragan Stopar iz SS Tozd Tkanina v DSSS — prodajni sektor

— S 5. 10. 1987 prav tako za določen čas Matjaž Klemenčič iz DE priprave v prod. sektor.

VIDA KOLENC

V tretjem trimesečju so darovali kri

PREDILNICA:

Mirko Bajec (doslej že 20-krat), Mile Rajak (50), Anton Gole (24), Martin Avbar (25), Anton Pate (40), Jožefa Pate (47), Brane Mitag (50).

PRIPRAVA:

Ljubica Drkušič (16), Fatima Džananović (13), Anica Tratar (6), Ludva Novak (20), Jože Marn (34), Rajko Petan (40), Marija Dragan (9), Marija Udovc (29), Vlado Škodnik (14), Martin Sekula (18), Franc Sluga (38), Iljaž Franc (48).

TKALNICA:

Karol Žužek (13), Ivan Kocjančič (51).

OPLEMENITILNICA:

Majda Fideršek (22), Marija Cvetkovič (2), Janez Rozman (25), Fikreta Mihajlovič (13), Ana Grešak (11), Arabadžija Božo (3), Janko Gorenc (8), Renata Pungercar (4), Franc Pintar (41), Marija Klemenčič (27), Marija Prešeren (25), Mitja Arnshek (11), Viktor Avsec (47), Magda Zupančič (28), Miha Irt (25), Jožefa Murn (29), Danica Pirnar (5), Marija Pavlič (26), Joža Golobič (10), Ana Kralj (40), Milka Božič (36), Darinka Eršte (10), Milka Rifelj (6), Robert Zajc (6), Jožica Mlakar (22), Fani Pirnar (12), Aleksander Latinovič (31), Ana Grabnar (5), Milan Gerzetič (38), Anica Potočar (20), Ana Bratkovič (10), Marija Fartelj (9), Majda Hribar (7), Majda Fideršek (23), Marina Pavlin (1).

PLETILNICA:

Marija Bele (12), Džino Radolović (19).

INVESTICIJSKO-VZDRŽEVALNI SEKTOR:

Bojan Košmrlj (20).

SKUPNE SLUŽBE TOZD TKALNICA:

Milena Galič (4).

TOZD KONFEKCIJA I NOVO MESTO:

Salih Dragonič (10), Jože Vrščaj (54), Anica Jarc (11), Jožica Štrasberger (5), Zdenka Pust (10), Jožica Lužar (7), Martin Radež (24), Cvetka Lukšič (1), Sluga Marinka (10), Zvonka Kobe (18), Anica Bevec (5), Rudi Gazvoda (25), Jožica Glinšek (24), Silva Strajnar (15), Jožica Mitag (40), Dragica Mežnar (10), Aleksandra Blatnik (14), Marija Škedelj (24), Marija Drašler (19), Marija Golobič (26), Jože Mišmaš (56), Marija

Miklič (23), Milan Močnik (38), Mevlida Kajič (4), Dušanka Vovko (20), Marija Gazvoda (11), Pavla Per (7).

TOZD PREDILNICA

METLIKA:

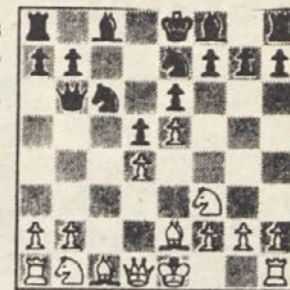
Branko Kokalj, Rafael Švigelj (6).

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

Ana Hrnčič (26), Branka Bojanič (17), Martina Zorčič (8), Bruno Koprivnik (10), Irena Kure (3), Anton Kramar (14), Slavka Čeh (11), Marija Krakow (4), Slavko Dravinec (31), Anton Miklič (17), Marija Rifelj (15).

MILENA MAVSAR

6.Le2 cd4:, 7.cd4:Sge7

Črni bo z naslednjo potezo 8...Sf5 povečal pritisk na točko d4, kar mu daje lepe nasprotnosti.

b) sicilijanska obramba

1.e4 c5

Tudi sicilijanska obramba ima zelo stare korenine. Ze s prvo potezo napoveduje oster odprt boj in spoprime ta se dve različni strategiji — akcija figur belega proti boju za središče črnega. Zanimive so raziskave, ki so pokazale, da so črni največji odstotek zmag dosegli prav v tej obrambi. Strokovne knjige samo o sicilijanki obsegajo po več sto strani, zato rek, ki se glasi: pokaži mi, kako igraš sicilijanko, in povem ti, kaj v šahu veljaš, prav gotovo drži.

(Nadaljevanje na 8. strani)

ŠAH

Polodprte otvoritve

Najbolj vidna osnovna značilnost polodprtih otvoritev je, da beli odpre z dvojnimi skokom kraljevega kmeta, odgovor črnega pa ni simetričen. S katerokoli potezo odgovori črni — vse gre v okviru polodprtih otvoritev. Pri polodprtih otvoritvah nastajajo precej drugačne kmečke formacije kot pri odprtih igrah, ko so položaji kmetov praviloma simetrični, zato so pozicije precej bolj dvorezne.

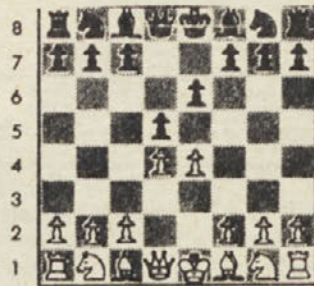
Glavne polodprte otvoritve so: skandinavski obramba, Caro-Kann, francoska obramba, Aljehinova obramba, Nimcovičeva obramba, kraljevi flanketo, Pirčeva obramba in sicilijanska obramba.

Pobliže si oglejmo francosko in sicilijansko obrambo, danes najpopularnejši in največkrat igrani polodprti otvoritvi.

a) francoska obramba

To je zelo stara otvoritev, ki so jo na največjih turnirjih redno igrali veliki mojstri začetka tega stoletja: Steinitz, Tarrasch, Rubinstein, Nimcovič. Kasneje so jo z velikim uspehom uporabljali Botvnik, Uhlmann in Korčnoj, danes pa je močno orožje v rokah mladih igralcev kot so Vaganjan, Short, Beljavski.

1.e4 e6 2.d4 d5

Ločimo štiri osnovna nadaljevanja: menjalno varianta s 3.ed5, blokado varianta s 3.e5, Tarraschevo varianta s 3.Sd2, četrta možnost pa je 3.Sc3.

Oglejmo si prve poteze blokadne variante s 3.e5

S to blokado beli otežuje črnemu normalni razvoj kraljevega krila. Načrt črnega pa je bočni udar s c5 in hiter razvoj daminega krila.

3...c5, 4.c3 Db6, 5.Sf3 Sc6

Črni lahko igra tudi 5...Ld7 in potem skuša zamenjati belopoljna lovca na polju b5.

ZIMSKI ODDIH ZA DELAVCE NOVOTEKSA

Tudi v letošnji zimski sezoni (1987/88) bodo smučarski tečaji, in sicer:

1. GAČE—ČRMOŠNJICE:

Vsakodnevni avtobusni prevoz, smučarska karta in enolončnica od 25. 1. 1988 do 29. 1. 1988. Cena 40.000 din (šolske počitnice). Prijave do 25. 11. 1987. Plačilo v treh obrokih.

2. BOHINJ—VOGEL:

Nastanitev v 3 in 4-posteljnih apartmajih (kuhinja, dnevna soba ter WC); v penzionu TRIGLAV (Stara Fužina), polpenzion z zajtrkom v Triglavu in večerjo v hotelu Jezero (5 minut hoje); vključena 7-dnevna smučarska vozovnica za smučišča na Voglu, skibus in turistična taksa za ceno 150.000 din po osebi, od 30. 1. 88 do 6. 2. 1988. Prevoz bo organiziran po potrebi. Plačilo v treh obrokih (v tem času bodo šolske požitnice). Prijave do 25. 11. 87.

3. POPOVA ŠAPKA:

Nastanitev v hotelu Popova Šapka, poln penzion, smučišča 1700—2500 m, 7-dnevna smučarska karta, prevoz z avtobusom, od 20. 2. 88 do 27. 2. 1988.

Cena zimskega oddiha 159.000 din po osebi. Plačilo v štirih obrokih. Prijave do 25. 11. 1987.

4. BOHINJ—VOGEL:

Nastanitev v depandansi hotela pod Voglom Rodica, poln penzion, smučarska karta, ski-bus. Cena je 159.000 din v času od 4. 3. 88 do 12. 3. 88. Plačilo v štirih obrokih, prijave do 25. 11. 88.

V vseh ponudbah bo organizirana šola smučanja, upošteva se interes prijavljenih udeležencev.

Prijave zbira Miha Legan v splošnem sektorju do zasedbe razpoložljivih kapacitet. Ob prijavi je potrebno vplačati 30% vrednosti aranžmaja, razlika do polne cene pa bo odtegnjena od osebnega dohodka po zgoraj navedenih obrokih.

Prijavite se čimprej.

Komisija za rekreacijo in šport

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2200 izvodov.

Glavni in odgovorni urednik: Zvone Preskar. Izdajateljski svet: Miro Jovič (predsednik), Slavko Kavšek, Franc Brezovar, Jelca Spasovski, Jože Starešič, Rudi Vlašič, Jože Zorc, Mojca Jurišič, Marjan Podlogar, Ksenija Skulj in Zdenka Židanič.

Uredništvo: Novoteks Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom DIC Novo mesto, TOZD Grafika, tisk Tiskarna Novo mesto.

Nagradna križanka

MESTO OB SANI V ZAHODNI BOSNI		LJUBLJENEC AFRODITE V GRŠKI MITOLOGIJI	METALUR- ŠKI DELAVEC	GEOME- TRIJSKI LIK	SLOVENSKA PESNICA (MAJDA)	REKA OB ABOVSKEM MORJU	POSODA, KI SE JO UPORAB- ZA DESTIL- TEKOČIN	
AMERIŠKI MIKROBIO- LOG (SALKO- VO CEPIVO)					PODREDNI VERNIK Z IME (MALCI)			
SEŠTE = VAJJE								
	ČISTOČA					GEOMETR. TOJEM GL. MESTO DZBEŠKE SSR		
ROMAN T. SVETINE IZ NOB	POKRAJINA V ETIOPIJI	ŠIDRKLJI PODOBNA MOČVIRSKA PTICA	GLINA	AMER. IGR. DEREK	LJUBA TADIĆ HNOŽICA ŽUŽELK		ENAKI ČRKI LAVO ČERMELJ	
JUŽNOM. ORJAŠKA KACA, BOA		CESTNA VIJUGA			MOST V BENETKAH VOJAŠKA ENOTA			
NAHAJALIS. VEČJH KO- LEČIN KAMENJA					VOJSKO = VALEC BARIJ			
INDUSTR. KRAJ V SOŠKI DOLINI				DVOSPOLNIK, HERMARDIT HRID PRI BEOGRADU			LJUDEVIT GAJ	GLAVNO MESTO SESEDANJE REPUBLIKE
ZNAČAJ, ETOS			PREDSENIK SIRIJE IŽJEMNOST, NEPRAVILNOST			SLOVENSKA ALPŠKA DOLINA	SLOV. PES- NICA BUDAU NAPLAČILO	
ZRAKO- PLOVEC					POPULAREN SLOVENSKI ANSAMBL	ŽELEZU PO- DOBNA KOVINA VLAKNA LJEVA RAZL. PALM		
V KRŠČAN. CERKVAH PO- ZLAČEN KROŽNIK ZA HSE				DELEŽ DRUŽBNIKA ODBOJNOST				GOZDNO GOSTOVANJE PROBLEMI, NEUGODNOSTI
SLOVENSKI PEVEC ZAB. GLASBE (JANKO)								GLAVNI ŠTEVNIK MOŠKI PEV- SKI GLAS
RUTENIJ	NAUK O VPLIV VU OKOLJA NA ŽIVLJENJE NOGOM. IZRAZ		GL. MESTO IN- DU. SRBANE ZAMIRAGAM KAMENJE					
USLOČEN ALI LOMLJEN STROP							ANGL. ŠTEV. PRIPONA (MAJST NEM. PESNIK RAINER MANDA	
KRAJ PRI TREBANJEM				OPRAVILO POSTREZANI- KA (NATAKALJA)				
PREDPISANI OBREDI ; OBREDNIK				OPARJENI DEL KOŽE KESANJE				TUJE MOŠKO IME
ETBIN KRISTAN		ELEKTROMAGN. NIHANJA ZELO VISOKIH FREKVENC						MEDNAROD. KRATICA ZA JUGO-VZHOD ali KEM-ZNAK ZA SELEN
	SPLIT	100 m ²			TREBUŠNA SLINAVKA			
DEL OBDELAVE LESA								
NAJSTAREJŠA DOBA SREDNJEGA VEKA GEOLOŠKE ZGODOVINE ZEMLJE					ALBERT EINSTEIN		SESTAVILA L. M.	NIKALNICA

(Nadaljevanje s 7. strani)

Oglejmo si le prve poteze ene izmed najstarejših variant socijanske obrambe in sicer majevo varianto:

2.Sf3 d6, 3.d4 cd4; 4.Sd4:Sf6, 5.Sc3 g6, 6.Le3

6.Le2 je mirno nadaljevanje. Črni bo zlahka nadaljeval z razvojem. Na 6.f4 pa je najbolje 6...Sc6.

6...Lg7, 7.f3 o-o, 8.Dd2 Sc6

Beli ima dva načrta za igro. Lahko igra najprej Lc4, potem o-o-o in nato napad na rokado, ali pa takoj o-o-o in potem kmečki juriš. Glavno orožje črnega pa je igra po polodprti liniji c.

KSENJA SKULJ

Rešitve križanke pošljite na naslov: Uredništvo glasila Novoteks, Novo mesto, Forsterjeva 10, najkasneje do 10. 12. 1987. Čakajo vas praktične nagrade.